

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.
(7. folytatás.)

EGY LÁNGÉSZ SZERELME.

Írta: Palotai CSORBA ÁKOS.

Eperczben csöngettek a kapunál. Látogatóim érkeztek. Más alkalommal Máriát, mint növendékemet mutattam be, most nem tehettem, hogy ily izgatottan kitegyem őt idegenek tekintetének.

Karjaimba vettem s a műterem melletti szobába vittem s kértem: maradjon ott nyugodtan visszatértemig. — Kalapját és köpenyét, melyek a műterem egyik székén feküdtek, egy szőnyeggel letakartam. Szolgám belépett s jelenté, hogy egy idegen ur várakozik az előszobában; utasítottam szolgámat, hogy vezesse be. A belépő fiatal, sugár, magas alak volt, szabályos, de igen komoly arcza.

— Ön nem ismer engem? — kérdé.

Üdvariasan válaszoltam, hogy nincs szerencsém ismerni.

— Nevem Santorin Julián; eljöttem, hogy nővéremet hazavigyem.

— Üdvözlöm önt, uram. Ön nővére ma valamivel ko-

rábban hagyta el műtermemet, s így sajnálom, hogy Ön hasztalanul fáradt hozzám.

— Elhatároztam, hogy nővérem festészeti tanulmányainak véget vetek — szolt Santorin nem minden izgatottság nélkül — sem a körülmények, sem az én érzelmeimmel össze nem egyeztethető az, hogy Santorin Mária a „Konstantin” zárda egyik szerzetesének festő növendéke legyen. Ha önben legkisebb tapintat lett volna, nem is vállalta volna el nővéremet növendékéül!

E megjegyzés mélyen sértett.

— Uram, — szoltam — nem szoktam meg, hogy oly emberektől, kiket nem ismerek, rendreutasításokat tegyek zsebre, miért is tett megjegyzését a leghatározottabban visszautasítom.

— Ön ismeri családom gyűlöletét az önök zárdája és annak tagjai iránt!

— A gyűlölet előmbe nem szab köteleességeket, mint ezt önnél tenni látszik uram, — válaszoltam én — a mi

STEFÁNIA ÖZVEGY TRÓNÖRÖKÖSNÉ.

zárdánk tagjai már rég elfeledték a Santorin-család erőszakoskodásait, épúgy, mint őket magukat sem veszik számba. Kivétel az ön nővére, aki oly tehetséges, hogy e tehetség tovább fejlesztését én a legkészségesebben s örömmel vállaltam magamra. A nevek és körülmények megsemmisülnek a művészet előtt.

Santorin gunyosan végignézett, s szólt:

— Körülbelül tíz éve, hogy én kutyámat Bodivil szerzetesre uszítottam, mert ő nővéremet ölébe vette. Akkor gyermek voltam, ma férfi vagyok. *Nem akarom*, hogy Santorin Mária Bodivil szerzetesnek növendéke s barátnője legyen. Érti ezt ön? A gyermek fegyvere a kutya volt, a férfi fegyvere: a tör. Nővéremet ne várja ön többé.

— Én, az ön nővérenek szabad és önkéntes elhatározását fogom bevárni — volt az én feleletem.

Santorin ajkába harapott:

— Nővéremnek nincs szabad és önálló akarata — szólt dühösen — én vagyok bátyja és gyámja.

— A gyámság senkit sem jogosít arra, hogy egy értelmes leánynak szabad akaratát lebilincselje, a gyámság legszebb kötelessége: a gondoskodás.

— Nem vagyok hozzászokva a kukli prédikációkhoz, én dalmata vagyok, érti ön? Az én társalgásom a tör, s ki e társalgást nem akarja megérteni, az megérzi a töröm hegyét.

— Megvallom, én e rablótársalgást nem értem, s minthogy mi egymás társalgását kölcsönösen nem értjük, legjobban lesz, ha azt teljesen abban hagyjuk. Ha máskor barátságosabb és emberhez illőbb érzelmekkel fogja ön átlépni küszöbömöt, szívesen fogom önt látni, s jobbomat nyujtanám önnek.

Santorin felemelve karját s átkozva mondá:

— Száradjon el e kar, ha valaha elfeledné, mivel tartozik a bosszunak. — S e szavakkal távozott, zajosan becsapva maga után az ajtót. Bevártam, míg az udvaron s kerten keresztülment, s Máriához siettem.

A nő műtermem ajtaja előtt állott, halványan, de határozott kifejezéssel:

— Mindent hallottam — így szólt. — Nem a gyávaság tartott vissza, hogy közbe nem léptem, hanem az, hogy biztos valék, ha ezt tettem, vér folyt volna, ha fivérem látja, hogy én az ön szobájából lépek ki.

— Mária — szóltam egész magamon kívül — én sokat, én mindent veszték, ha kegyedtől meg kell válnom, de mégis meg kell lennie annak. Kegyed fivére erősebb és én nem akarom, hogy miattam kegyed szenvedéseknek legyen kitéve. Kérem, ne látogasson meg engem többé, mondjuk egymásnak: Isten veled!

— Soha! — kiáltott fel most Mária. Ha kell, életemmel fogom szivem jogát megszerezni. Bodivil, én büntöttem el ön és Isten ellen, tudom, de nem tehetek róla. Én szeretem önt. Ön, mert

szerzetes, sohasem nyilatkozott nekem, de én tudom, hogy viszont szerettem. Bodivil, én nem akarom az istenséget az ön kebléből kiűzni; nem akarom, hogy ön szerzetesi fogadalmát megszegje, nem akarom az ön felkent jobbát beszennyezni, de bevallom, szeretem önt, szeretem végtelenül, mint csak egy szív szeretni képes, és szeretni fogom örökké.

Átöleltem, magamhoz szoritottam Máriát s leghőbb vágyam az volt, hogy e boldog perczen mindketten egyszerre, egymás karjai között meghalassunk...

Bodivil elhallgatott. S fejét a párnába temette, melyen Mária meghalt. Egy ideig nem háborgatám fájdalmában, később aztán megszólítam:

— Folytassa elbeszélését barátom, mondjon el mindent, ez meg fogja könnyebbíteni lelkét.

— Másnap — folytatá Bodivil élettörténetét — a szokásos órában eljött Mária. Elbeszélte, hogy bátyjával értekezett, s az határozottan követelte, hogy a festészeti tanulást abbahagyja; nem kívánja, hogy lemondjon e kedvtelésről, tanulhat más festőtől, de Bodiviltől nem. S kérdezte, hogy talán e szerzetes iránt én más érzelmeket táplálok, mint a milye a család táplál: t. i. a gyűlöletet. Mire Mária csak azt felelte: „én becsülöm mindenkiben a becsülendőt.“ Erre hevesebb szóváltás volt, a fivér erősen megmaradt akaratánál, Mária nem hajlott, végre odadobta fivérének:

— Te nőülj meg, kutasd érezbányáidat, én tenni fogom azt, mit jónak látok. — A fivér átkozódva hagyta el nővérét és e percztől fogva hittem, hogy a cigánynő jóslata beteljesedik. Máriát egy seb fogja megölni. S a gondolat, hogy e sebet fivére fogja okozni... borzasztó volt, s gyakran elmerültem e gondolatokban.

Mária, ki azt tudva, sokszor mondá: „miért gyötröd magadat? várjuk be sorsunkat nyugodtan.“ — Sokszor odajött hozzám, átkulesolta karjaival nyakamat s így szólt: hagyj fel a munkával, nézz reám, beszéljess velem. Minél jobban fogsz szeretni, annál boldogabb leszek, s könnyebben halok meg, mert akkor lelkem a te lelkedbe fog zárkózni.“

Szabadságidőm végefelé járt, s Santorin esküvője közelgett, Mária jövődöbeli sógornéjával nem rokonszenvezett, s fivérének azt mondá, hogy Olaszországba fog utazni, ott magát a festészetben jobban kiképezendő, terve azonban az volt, hogy Dalmáciába megy s ott a mi zárdánk közelében telepszik meg. Én sohasem látogattam meg őt lakásán W.-ben fivére végett. Ő azonban mindennap eljött, bármilyen esős vagy hideg idő volt is. Sokszor oly hidegek és nedvesek voltak kezei, hogy egy óránál tovább tartott, míg magához jött és felmelegedett. Egyik májusi reggelen azonban ő helyette levél érkezett hozzám. Azt írta, hogy nagyon meghűtötte magát s néhány napig nem fog eljöhetni. Fivére másnap délután egy vadászatra megy, egyedül lesz ő otthon, látogassam meg estefelé.

(Folytatása következik.)

✠ Porszemek. ✠

I.

Midőn forró csókjaimmal
Borítám el rózsás kezed,
Oly szeliden sugták ajkid:
„Minő boldog, édes perc ez!”

Most, ha visszaemlékezem
S földézem szerelmedet,
Megátkozom százszor egy nap
Azt a boldog, édes percet.

II.

Igy meg úgy volt... ah, döreség!
Százszor elvert régi nóta;
Leányszívben csalatkozni,
Mindennapi história.

Igaz hűség, lángérzelem,
Csak hóbortos költő álma;
Emlékeink hitvány rongyát
Dobjuk mi is a lomtárba.

III.

Száz szónak is egy a vége:
Ember tervez, Isten végez!
Amint hallom, egy dúsgazdag
Nagyságoshoz adtak férjhez.

Azt is hallom, nem szereted,
Nem lángol a szíved érte,
S hogy a remélt boldogságnak
Válópör lesz majd a vége.

• Szendrői Holozsnyaj Czirill.

PETŐFI SÁNDOR

a mi szemünkben.

(Tanulmány.)

— Irta: Tolnai Lajos. —

A terjedelmes életrajzi előadásból csak a leglényegesebb vonásokat véve ki: áttérek a Petőfi költészetének jellemzésére — ahogy Gyulai Pál a világ és minden idők egyik legnagyobb lyrikusát felfogja.

Ez a szó: legnagyobb, minden legnagyobb tulajdont magában kell, hogy foglaljon. Itt azzal, hogy egy lyrikus nagy genrefestő, nagy tájfestő (jószerén azonban egyéb semmi), teljességgel be nem érhetjük. Azt Salamon Ferencz is, — kit Gyulai csak átír — beismerte, hogy Petőfi őszinte, természetes, némi humorral és szatirai érrel nem egy helyt rendelkezik; jó megfigyelő, a mi a tájfestéshez, leíráshoz és genreképekhez okvetlen szükséges; a népies formákban elég ügyes, sokoldalú; a nyelvezetben tiszta, bár sehol sem tömör, és hamar hajló a prózaiságra; erkölesi világában, bölesészetében, világnézetében nagyon alantfokú, szinte sértő.

Itt már Gyulai megáll és határozottan nem nyilatkozik. Majd azt merném mondani: nem is tud. Kicsi az a látkör, a mibe ő Petőfit befoglalja. Kezdődik a Kis-Kúnsággal és bevégeződik a Kis-Kúnsággal.

Horác el merte mondani magáról, hogy őt az egész világ fogja olvasni, északtól délig, kelettől nyugatig. Az „Exegi monumentum” egy fenséges jövendőlés, több: egy szilárd hitvallás.

Ha Gyulai tudta, hogy mikép nyilatkozik Petőfiről a külföld, a nagy francia, angol és német nemzet hova helyezi, akkor talán nem elégszik meg annyival, hogy: „nemzetlibbé változtatta a magyar lyrát tartalomban”, hogy: „lyrájának legfőbb jellemvonásai az őszinteség, egyszerűség, a jellemzetes és egyéni iránt való erős érzés”, hogy sok oly érzést énekelt meg, melyet eddig a magyar költők figyelemre se méltattak; hogy nem csak kedvesét énekelt meg, hanem nejét is, öcscsét is, apján, anyján (mondjuk apósán kívül); hogy ellentétben volt az akkori élet, magyar világ szónokiasságával; de — — de, most következik a Salamon kiírása: „az egyszerűségből nemcsak pongyolaságba esik, de kompozíciója is erőtlenné válik, s mihelyt nem a legszokottabb tárgyait éneklí, vagy a külföldi költőktől vesz hatást, könnyen esik dagályba; így forradalmi ódái (hisz más ódákat nem is írt) néha csak forradalmi szónoklatok.” (Tehát szónok ő is.) Hát ez versenyez a nagy világgöltőkkel? „Petőfi legkitünőbb a dalban és genreképekben”.

Milyen dalokat ért itt?

Igy kerül aeszतिकusunk e nehéz, csombókos kérdésnek: „A régi görögök s rómaiak nem különböztették meg a dalt az ódától és elégiától. Horác ódái között vannak olyanok, melyeket mai aeszतिकai fogalmaink szerint csak dalnak neveznénk. A szorosan vett dal a modern költészetben fejlett ki, leginkább a népdalok alapján. A dalnak, mely minden tárgyról zenghet, rövidnek s énekelhetőnek kell lenni — — A dal legjelesebb képviselői az angoloknál Burns, a németeknél Goethe és Heine, a francziáknál Béranger, nálunk Petőfi.”

Ez elég. A többit találd ki.

Ilyen összehasonlításhoz és következtetéshez nagyon csekély erő kívántatik. Elhiszem, ha akarom. Meggyőzni senkisé próbált, legkevésbbé Gyulai.

Mivel érzi, hogy bizonyítani okvetlenül szükséges, mert épen kéz alatt van az Arany László- és Gyulai-féle Népdalgyűjtemény, innen szedeget ki egyet-mást, hogy ezekből mutassa meg, milyenek a Petőfi dalai.

Ilyen példánykép:

a „Fakó lovam fel van kantározva”;

az „A merre én járok”;

a „Kicsiny falu, fehér ház”;

az „A bakancsom el akarnám eserélni”;

a „Három alma meg egy fél”;

a „Gyere lovam, hadd tegyem rád nyergem”.

„Petőfi a magyar népköltészet e sajátosságait különös bájjal és eredetiséggel egész költészetén előntötte”.

Ezzel aztán be is mutatta legerősebb argumentumát. A nagy angol, francia és német remekekre nem volt szükség átmenni. Elég, oh bőven elég egy hires egyetemi tanár és nagyerejű aeszतिकus magyarázatához, hogy megértsem a dal mivoltát — a népdal. Bolond, a ki a szomszéd kamarájához fordul, mikor a maga szűk, szurtos vaczokjában is föltalál mindent.

Helyesen, nagyon helyesen!

Már most azt is elhiszem, hogy Petőfi a dalban volt legnagyobb mester, és pedig egy Burns, egy Goethe, egy Heine, egy Béranger.

Igaz, hogy ezekből a világszellemekből nem láttam semmit, de elég, ha Gyulai ur mondja.

Hogy állítása nyomán valahogy el ne ragadtassam magamat, bizalmasan a vállamra teszi kezét: „Talán említeni is fölösleges, hogy Petőfi dalainak kitünő sajátosságait nem lehet megtalálni minden költeményében.“ Nem ám!

Van ember, e tudakos tanárnál együgyűbb? Megkísért egy kis fecsegést e nagy szólamok után Molièrről, Heinérről, Bérangerről, Goethérről.

No és mit akar?

Hogy a dramatizálásban vele Molièrt lehet összehasonlítani; hogy Heine és Béranger kedélye rokon volt a Petőfiével; hogy Goethe a népdalból fejtette ki a balladát; hogy Petőfi Béranger után szerette meg a refraint, s az utcai énekeket, s hogy Béranger két irányban volt Petőfire hatással: vidám szellemével és politikai irányával — —

Hol, de hol látszik ez uram? Csak egy sort! Vagy elég, ha állítunk valamit? Sok ostoba

Petőfivel kezdődik a róna leírásának korszaka. — Ez új akarna lenni.

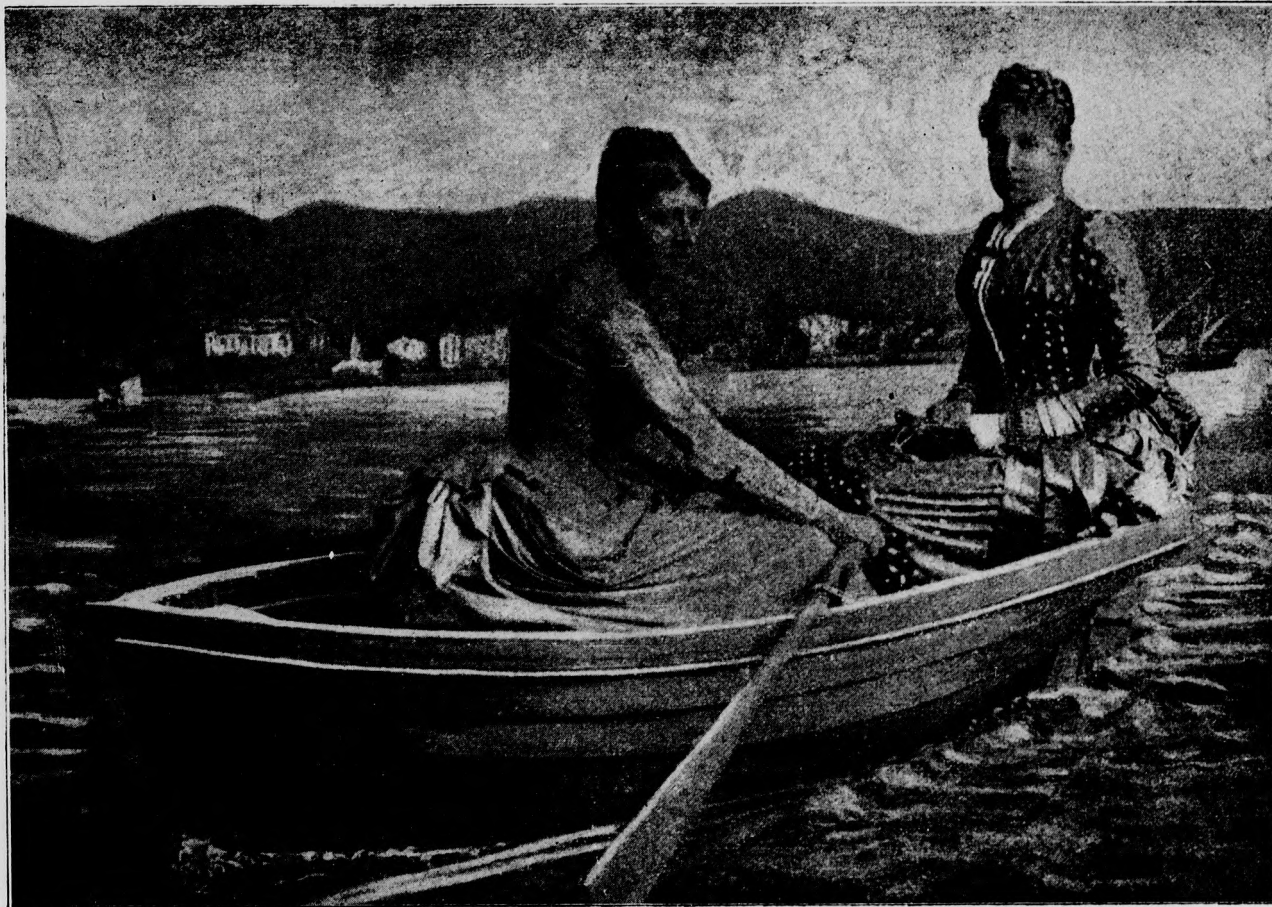
„Pusztá, pusztá, te vagy a szabadság képe,
És szabadság, te vagy lelkem istensége...“

kezdi Petőfi.

Salamon bemutatta a „Kutyakaparót“, ő meg a „Csárda romjait“ s a „Téli estét“.

Szép költemény mindegyik, de a nagy lyrikust nem a leíró, pepecselő, hangulatos képek után mérjük. „A gólya“, a „Kis-Kütség“, „Az erdei lak“, a „Tisza“, mind ebből a végből vannak szabva. A szív, a szenvedély, a lélek világa nem ezekbe szorul.

Ki tartaná a Homér Iliásza remek fejezetének a *Hajók leírását*? Tassó *Megszabadított Jeruzsálemében a vezéreket*? Zrinyinél a *Szolimán basáit*?

Stefánia trónörökösne udvarhölgyével, Pálffy grófnővel, Abbáziában.

ember van, hátha elhiszi. Aztán szegény magyaroknak a fapénz is jó. Ugy-e?

De a legkimagaslóbb művek: a *táj- és genre-képek*.

„Egy kitünő kritikus Lessing „Laokon“-jában, — fordította Braun Zsigmond az „Olesó Könyvtár“ részére, a mit én szerkesztek...“

Hogy örvend szegény Gyulai, hogy valamit idézhet egy nagy német kritikusból — magyar fordítás után.

Ide is ugrik és egy kis előadást tart a képzőművészetről, hogy a nagy német e codexével átvezessen bennünket a leírás mesterségére.

Itt megint előfordul Burns, a Szász Károly fordította „Szombat este“-jével, s úgy pusztán névleg Byron, Hugo és Lamartine is, mint festő, leíró költők — *egyetlenegy strófa nélkül*.

Megtudjuk Gyulaitól, hogy előbb a németek mintájára a magyar költők a *hegyeket* írták le,

Aranynál a Nagy Lajos *olasz leventéit*? Pedig ezeknek megvan a maguk helyük, míg a Petőfi festései egyszerű, lyrai hangulatok, kapocs nélkül. A Puskin és Lermontoff festései mennyivel hatalmasabbak; de mégis, ki merné azt állítani, hogy eme nagy orosz költőket innen mérjük?

(Folytatása következik.)

A JÓBARÁT.

Írta: Zalay Marianne.

Ketten ültek a könnyű fogaton; a kicsiny kaczer báróné és Nagyvárday. Az asszony kezében volt az ostor, a férfiéban a gyeplő és a négy pej villámsebeseen röpitette őket, mialatt az asszonyka bohóskodott és kaczagott, mint egy eleven gyermek, a ki nem gondol a holnappal, ha valami kedves a játék lebilincseli, csakhogy a játék is különböző és ez bizony a veszedelmesebbek egyike volt!

A báró lóháton kísérte őket, néha-néha elmaradozott, hogy a munkásokkal szóba álljon és ilyenkor meglehetősen távol hagyta. A hosszú hársfasor, melybe most is bekanyarodtak, teljesen elrejtette őket szem elől és bár Nagyvárday megláttotta a lovak járását, a szeszélyes asszonyka annál inkább ingerelte ostorkájával az ideges állatokat — ugyannyira, hogy a férfi végre is nem tudta megfékezni azokat.

— Ez könnyelműség, méltóságos asszonyom! Ha netalán szerencsétlenség történne, én nem leszek felelős! — Olyan hideg nyugalommal mondta, mintha nem is hizelegne neki az a tudat, hogy mindez miatta történik.

A báróné szép fekete szeme haragosan felvillant, aztán piros ajkába harapott és nem felelt. Talán szégyelte a finom rendreutasítást, mert lehajtottá fejét, avagy ostobábbnak találta társát a „többinél.”

Az elegáns világi pedig szintén gondolt valamit: nem lehetett kellemes, mert az arca még komorabb volt, mint rendesen. Halk sóhaj szállt el ajkáról, s mintha önmaga is megrettent volna ettől... zavartan maga elé bámult és egy önkénytelen, erélyes mozdulattal megállította a fogatot.

Az asszony a sóhaj hallatára hirtelen ismét reánézett, az arca mélyen elpirult és a karja remegve füződött az ifjuéba.

— Lásza, milyen kegyetlen! tudtam, hogy szeret, hát minek tagadja? miért küzdött ellene ily soká? hisz engem mindenki szeretett, csak én voltam még érzéketlen... suttogta neki panaszos hangon, bájos megindulással, és mikor szemeiben megcsillantak az első igaz könnyek, a fejét reáhajtotta a férfi vállára és folytatta susogva... most... most szeretek én először!

Nagyvárday nyugalma, a mi olyan regeszerü érdekléssel vette körül... e pillanatban nem érvényesült. Csaknem olyan égetően lángolt az arca a szégyentől, mint az asszonyé a szerelemtől és mialatt a puha női kart, mely szorosan kulcsolódott az övébe — gyengéden kivonta a magából, kétségbeesett félelemmel hátratekintett arra a kis, alig látható porfellegre, mely kísérteties gyorsasággal, pillanatonként mind egyre közelebb szállt, jelezve, hogy a férj, a jóbarát már-már eléri őket!

— Asszonyom, a férje jóbarátom és én nem vagyok tolvaj! — mondá erős hangsúlylyal, a mitől a kis báróné csaknem megdöbben.

Szelid megalázkodása, a mi az előbb olyan jól állt neki, vad felindulássá változott, megsuhogtatta kis ostorát a levegőben és végig vágott a toporzékoló lovakon, de az ifju arczán is végig szaladt csipős hegye.

Nagyvárday felszisszent.

— Fáj? — kérdezte, asszony kihívó daczczal a szemében... fáj? Aztán szánalmas mosolylyal tette hozzá: nekem is; ez csak gyenge simítás volt a csapáshoz, a mit maga durván reám mért.

Ekkor ugratott hozzájuk a báró. Hatalmas nagy alak volt, mogorva arczczal, melyet csak jóságos tekintete szelidített kisé. A balszemétől hosszú sebfordadás húzódott végig, a mi feltűnően eltorzította különben sem szép vonásait, nem lehetett régi keletű még alig hegedt be. Nagyvárday szomoruan emlékezett vissza. Nemrégén férfitársaság gyűlt össze egy fiatal mágnás kastélyában, ki hazatérésének ünnepére fényes lakomát adott. A fiatal háziur megmutatta agancs-gyűjteményét a vendégeknek, minek láttára a báró egy ártatlan megjegyzést tett: „Kár, hogy a királyagancs hiányzik!” A házigazda, a ki melleleg megjegyezve kisé köny-

nyelmű és meggondolatlan volt tréfáiban, hirtelen reáfelelt: „A hol te vagy ezimora, ott sohasem hiányzik!” A társaság elnevette magát az őszinte következtetésen, hisz mindnyájan ismerték a szép kaczer Lollát.

Természetes, hogy a báró elégtételt vett és Nagyvárdayt kérte fel segédjéül. Megverekedtek. A fiatal mágnásnak három ujja bánta meg feleletét, míg a báró is szenvedett néhány hétig a veszedelmes vágás következtében.

Az asszony utólag értesült mindenről és nem változott. Nagyvárday őszinte barátsággal azon törekedett, hogy valamivel hasson az asszonyra, a mi által az belátná helytelen viseletét; szerette barátját és óhajtott volna őt boldognak látni, hisz ez az óriás tehetetlen, gyenge lény szerelmében! Ez a mai jelenet aztán meggyőzte arról, hogy mit ért el fagyos megfontolt modorával.

Megszégyenülve nézett barátjára, ki elfáradva és kihevülten az örült vágatástól, fojtott bosszúsággal kiáltott reájuk, míg tekintete kutató bizalmatlansággal siklott végig rajtuk.

— Talán megfordulhatnánk!?!... Azt hiszem zápor fenyeget!... s mig kezével balra intett, mutatva az irányt visszafelé,

letért az utra és szorosan a kocsi mellett léptetve, indulatosan kérdé:

— Miért hajtottál oly veszettül, Zoltán?

— Fogadtunk, hogy ki ijed meg hamarabb! — vágott bele hirtelen az asszony nevetve — és képzeld Ottó, Nagyvárday rettent meg, de önzetlenül, csakis te miattad!

És ekkor vakmerően szeme közé nézett társának, ki nyugodt fejbólintással helybenhagyólag intett, hisz az állítás teljesen megfelelt a valónak.

Az égbolt ezalatt haragosan elborult, erős csattanás hallatszott, aztán megeredt a zápor. A báróné a dördüléskor ijedt mozdulattal közelebb simult Nagyvárdayhoz, mintha védelmét esdené, de azonnal visszahajolt és ekkor az arca még rémültebbnek látszott. Kinyitotta piros napernyőjét és úgy tartotta maga fölé, hogy inkább ő fűrdött az esőben, csakhogy Nagyvárday száraz maradjon.

Szép volt az önfeláldozás martyr-gondolatával arczán és az ifju nem ellenkezett, csak elmosolyodott. Arra gondolt, hogy hányan eserélnének ebben a helyzetben vele, akik a báró jóbarátjainak vallják magukat.

Soktornyú, csinos kis kastély tünt szemük elé és Nagyvárday kisé habozva, de komoly arczczal udvarias ajánlatot tett.

— Miután közel vagyunk az én otthonomhoz, nem lenne helyesebb itt bevárni, míg az idő kitombolja magát? Megtiszteltetés lenne reám nézve, ha kastélyom e rövid időre menhelyül elfogadtatnék.

Mikor berobogott a fogat és néhány szolga sietett eléjük, az asszonyka érdeklődve tekintett szerte, aztán az ifjuhoz fordult, de a szeme kerülte azét.

— Ugyis olyan rég kíváncsi vagyok a maga lakhelyére — sugta neki — annyit hallottam egy óriási festményről, amelyet szobájában őriz.

Nagyvárday ajkába harapott.

— Nem tudtam, hogy már ez is beszéd tárgy; különben megmutathatom — tette hozzá közönyösen, de a sóhaj ismét előtört és az arca nagyon komorrá vált.

Az asszony megértette őt!

Tehát a festményt illette ez az érzélgősség? és ő féltreagyarázta az előbb! A vér arczába futott, mikor a kudarcra gondolt és hogy elpalástolja, előre sietett a szépen ápolt, magasra nevelt pálmák között.

RÉVI AURELIA (Czinka Panna.)

— Nos, hát mutassa már!... — parancsolt a háziurra, mikor az ozsonnát elköltötte.

Nagyvárday bevezette őket dolgozó szobájába. A háttéren rózsaselyem függönnyet takarta el avatatlan szemek elől azt, amiről az ifju most elvonta a redőket.

Gyönyörű szende női arc volt. Egész lényén az úde ifjuság természetes bája ömlött végig. Fürtös szőke haja és ábrándos szeme, de különösen picziny ajka körül az a szenvedő vonás, ami titkolt bú árulója, még vonzóbbá tette őt.

A báróné csodálkozva bámulta, aztán Nagyvárdayra nézett, kinek az arca átszellemült a mult emlékeitől.

— Ki ez a csodaszép hölgy?... — kérdezte hangtalan elfogultsággal, míg a báró felkiáltott bámulatában.

Nagyvárday megrez-zent, aztán lebecsajtotta a függönnyt.

— Elmondhatom anynyival is inkább, mert e hölgy már nincs az élők között és az élettörténetéből minden hűtlen asszony példát meríthet.

Az utóbbi szavak nem voltak czélzatosan mondva, de az asszony egy önkénytelen védekező mozdulattal elárulta magát. A férj visszagondolva a közelmultra, száználmas fájdalommal vizsgálta őt, míg Nagyvárday zsölyét gördített melléjük.

— Donner grófnőnek hívták és a legszebb asszony volt messze vidéken — kezdte lassu hangon, mire a kis bárónő csodálkozva kapta fel fejét.

— Asszony?... — kérdezte ámuló tekintettel meredve Nagyvárdayra, aztán jelentőségteljesen elmosolyodott — remélem nem volt tolvaj?... — kérdezte. A hangja gúnyos árnyalatát nem akarta palástolni, de hirtelen elhallgatott, mikor az ifju sujtó tekintete érte.

A báró nem vett észre semmit, egészen átadta magát gondolatainak, csak akkor fordult feléjük, mikor Nagyvárday felelet nélkül hagyva az asszony közbeszólását, folytatta az elbeszélést.

— Számtalan ifju esdett szerelméért, daliás lovagok, hirneves művészek, kik a földi javaknak birtokában voltak, rendelkeztek mindazzal, amivel a női sziveket meg lehet hódítani. Elbizottan közeledtek hozzá, de csalódtak! Donner grófnő megtartotta azt, a mit az oltár előtt ígért. Komoly méltósággal utasította el a tolakodókat és beteges férjéhez menekült védelemért. Egy estélyen ismerkedtem meg vele; itt éreztem először zavart. Nem csodálatos szépsége büvölt el, hanem fenkölt lelke. Itt kezdődik az én életem és bár szenvedésben tartalomdus volt, emléke boldogít örökké!

A kis báróné kicsinyléssel tekintett fel és mondani akart valamit, de Nagyvárday megelőzte.

— Ne gondoljon semmit, méltóságos asszonyom, a grófnő szerelme különböző a többi asszonyétól. Meghalt, némán lemondva

a boldogságról, s csak akkor volt szabad nekem is tudnom érzelmeim viszonzását, mikor ő már ravatalon feküdt.

Nagyvárday hangja kissé remegett és kezébe temette arcát. Nem könnyezett, csak a szemét zárta le es néhány percig néma maradt, aztán odalépett ismét a képhez, félrevonta a függönnyt és rámutatott a festményre.

— Igen, méltóságos asszonyom, „ez” a nő méltó volt örök szerelemre, mert nemes volt életében és halálában!

Csodálatos! a kis báróné szemei telve voltak gyöngyöző könnyekkel. Mi indította meg?... az elbeszélő fájdalommal hangja, vagy a történet?... Felemelkedett, odasimult férjéhez, kezét kezébe vette, a fejét vállára hajtotta és hosszan belenézett a szemébe.

A báró örömtelt mosolylyal vonta magához a hirtelen megtért fiatal asszonyt és hálás tekintete találkozott az elbeszélőével. Nagyvárday biztatón intett fejével és mikor asszonyka félénken hozzáfordulva a kép bírása felől kérdezte, — nyugodtan felelt:

— A férje küldte, a kinek az asszony utolsó percében mindent megvallott és bocsánatot nyert. A szív parancsot nem tűr és a haldokló esküje, ki hűnek vallotta magát — szent volt előtte! — A férfi erősebb szervezettel bír a nőnél, én tuléltam a csapást, de erős fogadalmat tettem e kép előtt, hogy nőhöz sohasem közeledem! Szerelmünket a sirba vitte magával és hogy milyen fenséges jellem volt, bizonyítja az, hogy soha tekintetével sem engedte sejtennem azt, a miért epedtem.

Mikor később a vendégek távozni készültek, a báró titokban kezét szorította a háziurral. Megértették egymást.

Még permetezett az eső, de az égbolt másik táján a nagy természet egy mesteri ecsetvonással gyönyörű szivárványt alkotott.

A kis koci előállt és az asszony határozott kérelmére férje vette kezébe a gyeplőt. Nagyvárday lóháton kísérte őket birtoka határáig és ott elbucszva, sokáig állt egy helyben tekintetével

kisérve őket. Az asszony piros napernyője, a mit az eső ellen védelmül ismét kitárt, messze látszott és hogy mindketten megmeneküljenek a vízceppektől... szorosan egymás mellé simultak...

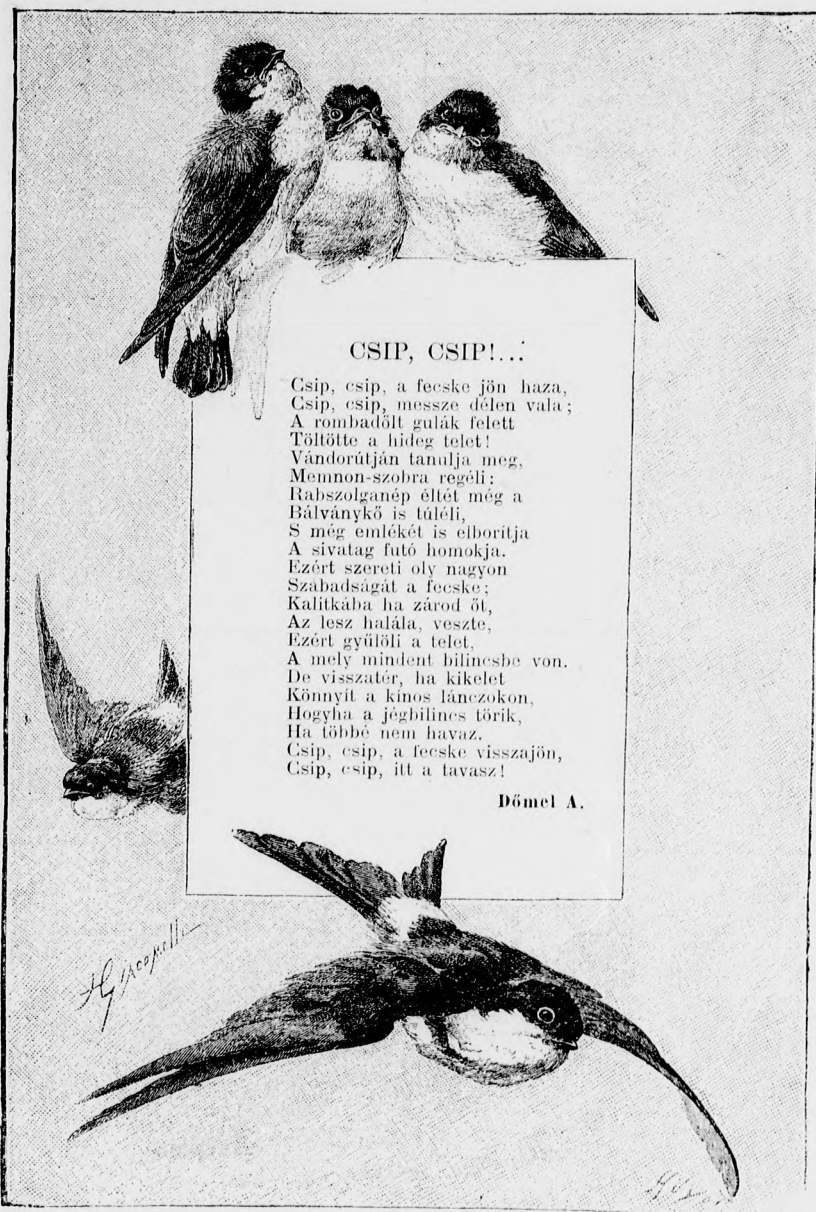
Csókot, édes!...

— Vig történet. —

Irta: Mártonffy Imre.

Szivből örvendek, hogy megint itt vagy, fiatal barátom! — kiáltott fel Pogány Zsolt földbirtokos, Kászony ura.

Reggelinél ült Géza fiával, ki ugyancsak jó étvágygal falatozott.

CSIP, CSIP!...

Csip, csip, a fecske jön haza,
Csip, csip, messze délen vala;
A rombadőlt gulák felett
Töltötte a hideg telet!
Vándorútján tanulja meg,
Memnon-szobra regéli:
Rabszolganép éltét még a
Bálványkő is túléli,
S még emléket is elborítja
A sivatag futó homokja.
Ezért szereti oly nagyon
Szabadságát a fecske;
Kalitkába ha zárod őt,
Az lesz halála, veszte,
Ezért gyűlöli a telet,
A mely mindent bilínesbe von.
De visszatér, ha kikelet
Könnyit a kínos lánczokon,
Hogyha a jégbilínes törik,
Ha többé nem havaz.
Csip, csip, a fecske visszajön,
Csip, csip, itt a tavasz!

Dömel A.

— A fecskék. —

— Minő erős lettél, megbarnultál, mint a cigány; férfiuvá váltál, megnyultál, mint a sudar, aztán csinos is vagy — no, no, nem akarok neked hizelegni! A katonai szolgálat, a tábori élet, a bánásmód, nem ártottak neked, hisz látom, sőt ellenkezőleg, hasznodra váltak.

Pogány Géza csak előttevaló napon jött haza Budapestről katonáéktól, s egy évi önkéntessége alatt történt kalandokat kezdé elbeszélni.

— Mégis örvendek, — folytatá az öreg — hogy megint itt vagy, egészségben, ép tagokkal...

— Nagyon is ép tagokkal! — nevetett a csinos karesu fiatal ember.

— Most pedig itt az ideje, hogy megnősülj. Van is már jó parthie a számodra. Toroczkói és alsó-szolesvai Szolesvay Margit.

— De apám!

— Semmi szóbeszéd! Nem szeretem a sok teketóriát, fiam. Vagy talán van már kedvesed? Az már más. Mert ilyesmit nem akarok kiverni a fejedből, hisz nem vagy már gyermek. Tudom magamról...

— Nincs, atyám, de...

— Nos, akkor mindenjól van. Apróbb szerelmi viszonyod lehetett katona korodban, mert ez a katona-élettel jár, épúgy, mint a profunt és a „feldflaskó.” De ha nincs maradandóbb, jobban mondva tartós és komoly szerelmi viszonyod, akkor csak utazzál Szolesvárra és...

— És nőül vegyem a nemes Szolesvay Margitot Szolesva és Toroczkó gazdag urnőjét — nevetett Pogány Géza. Olyan nagyon vár én rám a kisasszony?

— Kérlek, ne gunyolódjál, kölyök! Oreg barátom az apja, Szolesvay Tibor négy évvel ezelőtt átvette a szolesvai és toroczkói birtokokat nagybátyjától örökségképen, s azóta gyakran összejöttünk egy kis itókára, vadászatra, tereferére, s egészen belebolondultam leányába, Margitba.

— De atyám, akkor...

— Csitt! Csendesesen! Tudom, hogy mit akarsz mondani. Ostobaság! Ajánlatot tettem az öreg Szolesvainak a következő képpen: „Kedves barátom! Leányod szép menyasszonya lenne az én Géza fiamnak, ha hazajön a katonaságtól” — S aztán magasztaltalak a menyétől a földig, megdicsértelek, mint még senki, minő jóra való, derék fiu vagy, szó a mi szó, senki se lesz más az én menyem, mint a Szolesvay Margit.

— De atyám...

— Fogd be a szádat, megmondtam, semmi ellenvetést nem tűrök!

— Jól van, atyám. De csak egyet kérek. Mielőtt elvennem feleségül, meg kell ismernem. Mert legyen az a leány még oly szép és művelt, mégis lehet oly vonás az ajkán, redő a szemén, furcsa beszédmodora, nem akarom mondani, hogy szabadon pergő nyelve, melyek szívemet nem dobogtatják meg, sőt ellenszenvet táplálnék iránta. Nem, atyám, így nem megyek bele a házasságba. Azonban, ha nagyon akarod, elutazom, de nem mint Pogány Géza, hanem szolgám neve alatt. Szabó Laczi fog neki egy levelet vinni, s ez a Szabó Laczi én leszek. Megismerkedem komornájával, kivallatom, tövirül-hegyiről megtudok tőle mindent, aztán meglátjuk, hogy mit lehet tenni!

— No hát, nem bánom! De ne csinálj valami ostobaságot fiu! Mert különben!...

Másnap reggel Pogány Géza, Szabó Laczi szolgájának inasi ruhájában elutazott Szolesvárra, hogy elvigye a levelet a Margit kisasszonynak.

Mikor megérkezett, mindjárt be se bocsájtották, hanem jódarabig megvárakoztatták; csak nagysokára eresztették fel a kisasszonyhoz, amidőn levelét átnyujtotta.

A leány szőke, halvány, kicsiny, gyöngye testalkatu teremtés volt, nagyon is naiv, szerény, félénk, s se yem brokátruhájában igen feszesen mozgott. Átvette a levelet, s intett szép, piros-pozsgás fekete szemü, tüzről pattant komornájának, ki folyton mosolygott, mutatva hófehér fogait.

— Vezesd ezt az embert a pinczébe s tölts neki egy pohár jóféle rizlinget, miközben megírom a választ a nemes Pogány Gézának.

Az ál Szabó Laczi kémlelődve fürkészte a kisasszony arcát; nagyon kíváncsi volt, hogy mi történik — nagy szemet meresztett.

Nem volt csunya a leány, sőt csinosnak mondható, de oly begyeskedőnek látta és — és —

Egészen más volt a komorna! A szép Miczi! Ez aztán leány!...

Lement a komornával a pinczébe, háromszor majd lebukfenczezett a lépcsőn úgy, hogy rája kellett támaszkodnia. A sötétség volt az oka ennek és zavartan kért bocsánatot.

A leány rendkívül jóízűen kaczagott.

Mikor leértek, a komornát megkérte szépen, hogy pipájára gyujthasson.

(Vége következik.)

ORVOSI TANÁCSADÓ.

A tulságos táplálkozás nem egészséges. A modern étrend, különösen a gazdagoké, minden inkább, csak nem üdvös. A modernbetegségek legtöbbször a hibás étrendből származik. Az ebéd rendszeren cherry és madeira, erős leves, hus, mártás, körzet, tészta, pecsenye, sült tészta, gyümölcs, sajt, kávé, különböző borok s végül likőr! Már most, hogy eméssze meg a gyomor ezt a rém sok tápláló anyagot. Hiszen pl. a rizskörzet megemésztéséhez egész más arányu gyomorsav elégséges, mint a nehezen emészthető sajtéhoz. Ily életmód mellett nem esoda, ha a legkülönfélébb gyomorbetegségek lépnek fel. A legegészségesebb életrend az ha lehetőleg egyfélével elégszünk meg, s ebből jóllakásig eszünk.

Kis doktor.

Émléksorok.

*Mulandó minden, mit e földi lét nyújt,
Mint halk sóhaj, mely a szívből fakad!...
Ezer virág hervadtan hull alá ma;
Mi tegnap még díszte galyakat!...
Az élet is, mi még most birtokodban,
Következő perczben már elveszett;
S csak egy van, a mi megmarad örökre,
Csak egy van, és ez: az emlékezet!...*

G. Gy.

GONDOLATOK.

Isten létét azok nem hiszik, kik szeretnék hogy ne legyen mert van okuk félni tőle.

*

A népről csak azok tudnak eredetien írni, kik a népet a sziv természetes melegével szeretik.

*

Kár a tudósoknak és költőknek azon töprenkedni, hogy hát mi is az a szerelem?

„A ki érzi, minek kérdi?
Ki nem érzi, meg nem érti!”

*

Minél tökéletesebbek vagyunk, annál inkább be tudjuk látni tökéletlenségünket.

Szépvízi Balázs Béla.

TAVASZ.

Te ébredő, dicső természet!
Hozsannát zeng az ajk neked,
Ékét a föld felölti újra,
Madar dalol, s a szív szeret!

A.

TAVASZ

FAKÉK
a
KÉPES CSALÁDI LAPOK
olyasónak.

— † — Gyümölcsoltó Boldogasszony. — † —

Elzártam...

Elzártam magam a világtól,
Nem szeret senki, jól tudom,
Ugyan mit is szerethetnének
Egy beteg, rideg kolduson?
A mi tetszenék a világnak,
Belőlem minden kivészett,
Hát miért mutogatnám másnak
Megtépett, fájó lelkemet?

Mért vigyem ki az utcáfelre
Mutatni koldusrongyomat,
Hogy lássanak és szánakozva
Majd alamizsnát dobjanak?
Avagy metsző, halálos gúnynyal
Majd ide, oda lökjének, —
Hogy panaszommal háborgatom
Az élvhajhászó tömeget.

Elzárkózva rideg magányba,
Ez az élet való nekem,
Hol csak az Isten tudja, látja,
Mi rágódik a lelkemen.
Hol önönmagammal tusázom
Nappal s álmatlan éjeken,
Hogy vajjon mirevaló is volt
Ez az én egész életem.

G. Diószeghy Mór.

APA ÉS FIU.

(Elbeszélés.)

(5. folyt.)

— Irta: Csapó Gizella. —

IX.

A nyári nap, mely reggel óta bujósdi játszott a szürke fellegekkel, egyszerre szétoszolva, nem csupán a hanyatló sugaraknak, hanem a sóvárgó reménynek is meghosszabbítá életét.

Mihály gróf nem ijedt bűnbánó, ki mentegetni akarván titkos szándékát, elnézésért eseng.

Hanem oly ember, ki megfontolja a tetteit és lelkifurdalás nélkül elvállalja érte a felelősséget.

Óvatosan közeledék a ház felé, hogy a magában tépelődő leánykát vissza ne riassza, hogy négy szem közt beszélhessen vele; régen lesi már azt a pillanatot, hogy közelébe férközhessék.

Kopogtatás nélkül lépett a szobába, hol Klárát magányos tünődéseivel egyedül találta.

A leeresztett függönyökön átszűrődő világosság csaknem rózsafénynyel árasztá körül a leányka karesu alakját, míg szőke hajfonatait aranyfényben ragyogtatá.

Rózsa- és gyöngyvirágillat áradott a szegletekbe állított cserépedényekből, s hátrább a szoba legtávolabb eső részében homályosan, szent titokzatossággal tündezék elő a házi kis oltár, imaszámolyával.

A gróf önkénytelen megilletődéssel tekintett körül; eddig nem tapasztalt nyugtalan érzés lopódzott szívébe; talán jobb érzése tulsúlyra emelkedett, talán maga is visszadöbrent, eselszövényes gondolataitól...

De ez az elfogultság csak egy rövid pillanatig

tartott, s a világfi utánozhatlan könnyűséggel lépett a leány elé!

Klára tekintetében ijedt meglepetés, s félremagyarázhatlan idegenség tükröződik; mialatt esendesen felemelkedve, elébe ment az érkezőnek.

— Gróf ur, bizonyára eltéveszté az ajtókat; anyámat a tulsó oldalon, beteg nagybátyám szobájában fogja találni!

— Meg akarja tiltani, hogy kifejezzem önnek baráti érzületemet, hiszen napok óta lesem az alkalmat... Ne készüljön menekülni előlem... Csak néhány pillanatig legyen türelemmel, fontos közlendőim vannak; vajjon fel tudja-e ön fogni ifju, tapasztalatlan szívével, hogy milyen lelki gyötrelmet okoz nekem, folytonos idegenségével; nekem, ki mint igaz, eltávolíthatlan barátja, titokzatos aggodalommal kísérem lelkiállapotát, a fiatal szív első ábrándos hajlamait; ó ne szóljon közbe; ne emelje felém tiltakozó tekintetét... Hiszen kegyed még sokkal ifjabb, mint-hogy ismerhetné az életet; vakon hisz, alap nélkül remél, míg másfelől a kétségbesésig hitetlen, nem hisz hü barátja szavainak. Tehát nincs szándékom eredménytelen kísérletekbe bocsátkozni; szerezzon saját szemével meggyőződést a valóságról, olvassa el az imént érkezett sorokat, olvassa, és ítéljen saját belátása szerint.

A fiatal leány sejtelmesen tekintett az elébe terjesztett sűrűn beírott lapra; reszketni érezte szívét, nem neki, hanem atyjának irt Dénes...

A levél vidám, könnyed hangja megdöbbenőleg ellentétes volt, az ifju eddigi kedélyével; áradozva ír külföldi utjáról, az eddig nem ismert élvekről, különösen kiemelve a berlini hölgyek magas műveltségét, s egyik híres énekesnő ellenállhatlan kellemeit; továbbá gunyoros modorban említi meg eddigi tapasztalatlan, elavult szokásait, a visszavonult, magányos életmódot, melyet többé nem volna képes elviselni...

Mihály gróf sóvárgó tekintetét egy pillanatra sem vonta el Klárától, mind halványabbá vált vonásaival mélyen lehajtá fejét, hogy fájdalomtól vonagló arcát elrejttesse; olyan kétségbeesett, nyomott érzésekkel pillantott körül a szoba mozdulatlan tárgyain, mintha feje fölött a boltivezet, egész sulya lelkére nehezednék.

Ah, ó, a tapasztalatlan falusi leányka, valóban nem ismerte az élet árnyoldalát; sejtelmével sem bírt a hamisított irás, vétkes gondolatok, eselszövényes cselekedeteknek...

Az újabb rázkódás után, mely váratlanul érte, csak akkor tért magához, midőn egy kéz érintését érezte vállán. Klára, mintha kígyó marta volna meg ez érintéssel, gyorsan felemelkedett alélt helyzetéből, s minden mást feledve, az ajtó felé indult, hogy menekülhessen Mihály gróf nyugtalanító légköréből, pedig valójában alig bírt lábain állaini; ismét és ismét az a sejtelmes gondolat foglalkoztatá lelkét, hogy miként változhatott meg Dénes ennyire; s hogy mily idegen, mily ismeretlen előtte azon levél minden egyes szava?...

— Klára, nézzen reám! — esdeklé a gróf mindközelebb lépve a leánykához — én férfi vagyok; sok szomorúságot, sok csalódást szenvedtem át, nem egyszer küzdöttem a tulnyomó csapások ellen, de saját fájdalomnak nem volt ereje engem lesujtani, s ime a kegyed ártatlan, félig öntudatlan keserve egészen elérzékenyített, óvakodván attól, hogy szerelmemmel tolakodó legyek, csak azt kérdezem, hogy érez-e lelkében annyi erőt, hogy multjával szakítva, reám bizza jövő sorsát? Érez-e magában annyi nagylelkűséget, hogy egy éltes férfiú

életét bearanyozza, újjáteremtse a nem érdemelt keservekért?

A gróf hiúszemekkel leste szavainak hatását.

Ah, mily iszonyu volt e pillanatban arcán a kifejezés, ármányos gondolatai sötét redőket vontak széles homlokán, míg keskeny ajkai remegtek a különböző indulatok árjában, érezvén a leány leküzdhetlen ellenszenvét.

Klára még folyton hallgatva állott mozdulatlanul egy helyben. Nagy szemei tágra nyitak, melynek mélyében rémület s valami érthetlen tünődés árnya borongott.

— Nem értem, de nem is akarom megérteni az ön ajánlatát; nekem sem barátságára, sem jóindulatára nincs többé szükségem, csupán az az egy óhajom s kérésem volna, hogy távozzék hajlékunkból, s hogy soha többé ne mutassa magát!

A végszavaknál nehéz könnyecsek boríták a leány arcát, a visszafojtott fájdalom egész erővel kitört szívéből.

Mihály gróf, megbénulva a sóvárgó vágytól, lihegő ajakkal indult az ajtó felé.

— Legyen kívánata szerint, én távozzom, örök bucsut veszek nem csupán e ház lakóitól, hanem az egész vidéktől, — dadogá elfojtott indulattal — történnék bármi, óvakodni fogok attól, hogy szívemet másodsor is felajánljam — mondá sajtóságos hangnyomattal, mialatt rejtelmes szemei kárhóztató fényt lóvtak a magába mélyedt leány megtört alakjára.

X.

Az eddig oly békés paplak mindszomorubb képet kezdett ölteni. A tiszteletben megőszült aggastyán, ki nem csupán saját házában, hanem az egész helységben meg tudta őrizni a lélek nyugalmát, hetek óta tehetetlenül fekszik ágyában, s a fiatal leány, ki pár hét előtt maga a boldogság jelképe, mosolygó és viruló volt, ma mint az ágról tört virág, lankadtan, reménytelenül bolyong a kis ház udvarában, s nem egyszer merül fel lelkében az a gondolat, hogy mi is létezésének célja voltaképen?

De a tények megfajtását nem bírta kitalálni, szellemi ereje megvolt törve, saját lelkéből nem tudott többé erőt meríteni, az meg nem volt, a ki támogassa.

Egyik nap alkonyán különös melegség nehezedett a vidékre. A felhők alatt, csaknem a füzesek tetején uszkáltak. Minden szokatlanul csendes volt a természetben.

Klára az udvarba vezető kis ajtón lépett ki, hogy észrevétlenül távozhassék. A réteken keresztül az erdőbe vezető utra tért, itt a lombok homályában érezte legjobban magát, azon az uton, hol ama boldogabb napokban Dénes szokott hozzájuk jönni.

A titkos sóhajként felhangzó erdei hang, s az ágakat meg-meglebbentő szellő voltak sétája alatt kísérei.

Lassan haladt és elmerülten gondolkozott. A nyomasztó légáramlat fárasztólag hatott idegeire, és szokott sétáját megrövidítvén, visszafelé indult.

A nagy esend közepett, csak elvétve hangzék fel a ragadozó madarak visitása, melyek lomha nehézkos repülésükkel zavarni látszottak a természet mindenható nyugalmát.

Már egészen bealkonyodott, mikor Klára visszatért sétájából; a léczkerítés ajtaját már ki is nyitotta, midőn egy sajtóságos alak tűnik szemébe; ki jobbra-balra tekintve keresni vagy kérdezősködni látszik valaki után.

Az idomtalanul magas nő, fejét olyan forma kendőburkolat takarta, melyből csupán orrhegye tünedezék elő, karján rozszant kosárral.

— Kit keres? — kérde a leány önkénytelen bizalommal.

— Messziről jövök — liheg gyöngye hangon — egy üzenetet kell átadnom a paplakban, Klára kisasszonynak; még pedig személyesen kell vele beszélnem vajjon hol és merre találhatnám?

A nő úgy állott, hogy a mindinkább növekvő homályban, még az arcából kimagasló orr körvonalai is elmosdtak.

— Mit akar Klára kisasszonynyal, miféle üzeneteket hozott számára? — kérde félénken a leány — mondja el nekem, én lelkiismeretesen tudtára fogom adni minden egyes szavát.

— Így még legjobb lesz kedves kisasszonykám, engem úgy sem ismernek itt a vidéken; talán be sem eresztenének; pedig megígértem egy fiatal urnak, hogy válasz nélkül nem fogok visszatérni.

— Miféle fiatal urnak? — kérde gyorsan, önkénytelenül felmerülő sejtelemmel Klára.

— De kedves kisasszonykám, itt oly közel a kerítéshez nem beszélhetek, menjünk kissé távolabb az országot felé; elmondok én magának mindent, csak legyen szószólóm Klára kisasszonynál, mert választát még ezen a sötét éjszakán el kell vinnem azon ifjunak; ha ugyan életben találom...

— Mit beszél? — kérde tompa érzetlen hangon a leány, mialatt verejtéket törölt le homlokáról — beszéljen gyorsan, értelmesen, ki az a fiatal ember?

— Ó kedves kisasszonykám, szörnyű nagy vasuti szerencsétlenség történt a mult napokban, nem egy utas esett áldozatul; az, kitől én üzenetet hoztam Klára kisasszonynak, nem más, mint a szomszéd kastély fiatal ura, Dénes gróf.

— Beszéljen gyorsan — ismétlé csaknem tántorodva a leány. Az idegen nő mind távolabb és távolabb húzódott a paplak esendes udvarától és Klára, rémes sejtelemtől üzelve, habozás nélkül követte az ismeretlen torzalakot.

— Erre kifelé bátrabban beszélhetünk; mert nem szabad ám mindent kifecsegnem, meg van az keményen tiltva; hát bizony nagy szomorúságot hoztam én, ennek a kisasszonynak.

— Dénes gróf veszélyesen megsebesült; a régi hü eselédek körülírják és azt mondá az öreg komornyik, hogy eszméletlen állapotában szüntelenül Klára kisasszonyt emlegeti. Rokonok és barátok nélkül, egyedül fekszik a kastélyban. Az öreg gróf, nem tudni mi okból, épen a vasuti szerencsétlenséget megelőző napon vett örök bucsut a vidéktől. A komornyik, ha volna, kire rá merné bízni a gondoskodást, maga jött volna mindezt elmondani a kisasszonynak; de mivel a fiatal gróf roncsolt tagjai kiépüléséhez nincs több remény... s a lázrohamok perczenkint fokozódnak, azzal az üzenettel bocsájtott utnak engem, hogyha még egyszer látni kívánja Klára kisasszony Dénes grófot, ne késlekedjék, mert a szenvedő ifjunak már csak pillanatai vannak. Jöjjön aranyos kisasszonykám, ugyis tudom, hogy maga az a szépséges Klára kisasszony? Ne a paplakba, hanem a grófi kastélyba; én elkísérem; észre sem fogják venni távozását, s egy óra múlva visszavezetem a paplak udvarára. Ugy látszik, mintha az átszenvedett kétségek gyötrelmes időszak egy szerre elmosódnék Klára szemei előtt, mintha megfeledezett volna az idegen rémalak jelenlétéről, egyedül az

Védő angyalom voltál és vagy te nekem, aki benned a martyrt látva, az erős lelket csodálja; védő angyalom voltál és vagy mindenkor, amidőn a sors újabb csapást mér reám!

És vigasztaló szellemem vagy akkor, midőn a férfilelek már már roskadozni kezd az élet súlyos terhe alatt, a te gyöngédséged, a te keresetlen és mégis oly hatásos szavaid vigasztalnak meg akkor, midőn már sem hitem, sem reményem nem lobog, midőn már a kétségbeesés örvénye tátong lelki szemeim előtt.

Te vagy az én mindenem, te vagy az én egész erkölcsi életem!

Mivel tanusítsam irántadi hálámat, mivel igazoljam, hogy mily drága kincse vagy te lelkemnek, te az élet és szenvedés martyra?!

Mivel tanusítsam, mivel igazoljam ezt épen ma, midőn hatvankettedik születésed napja viradt fel, én drága martyrom, szeretett nőm?!

Mit nyújthatnék én neked?!

Lelkem egész melegével üdvözöllek ma, és üdvözöl téged a természet is, mert hisz az emberek sokkal fásultabbak, hogyszem felismernék a te érdemeidet, azt méltányolni képesek lennének, s téged üdvözölnének!

De üdvözöl maga a természet; nézd mint tárja ki feléd a szende ibolya illatos kelyhét, mintha csak azt mondaná: szende vagy te, tüzd kebledre a legszendébb virágot. Üdvözöl a természet; halld csak, mint csatog a fülemile a kert bozótjában, kis szíve megdöbben s dalával ébreszti szivedet, hogy örülj, hisz a te névnapoddal a természet is ébredezni kezd hosszú álomból; üdvözöl a természet, látod, mint rügyeznek az ágak, hogy kihajtva lombos árnyukat, fáradt testednek árnyékos pihenőt nyújtsanak majd a forró nap heve ellen!!

Mindez a Te üdvözleted én szeretett martyrom!

Mindezekhez én csak azt a kívánatot nyilvánítom: ne hagyj el még sokáig, ne engedd lelkierődöt megtörni, nehogy azzal megszűnjék dobogni az én keblem is!

Ezeket kellett elmondanom a te névnapodon, hogy ismerjen téged a világ, s tudja meg e sorokból, ki az az **Ő!!**

Akos.

A SZENVEDÉLYEK RABJAI.

— Francia regény. —

(11. folyt.)

Fordította: *Halmágyi Gyula.*

VII.

A hitetlen.

Hitvesének eltemetése után Tavernelle visszatért magányos lakába és nem birhatták reá Henry kérései, hogy tartózkodási helyét a pontalnavuei lakással cserélje fel. Itt akart bezárkózni, ez üres házba, mely a multól, letűnt napok csendes, békés boldogságáról beszélt neki.

Leánya?... Nem akarja látni. — A gyermek igen drágán fizettetett meg. Már születése is csalódást s röviden rá gyógyíthatatlan fájdalmat hozott.

Bezárkózott a könyveivel, senkit sem fogadott és Henry és Berthán kívül senkit sem türt meg oldala mellett.

Nyomasztó kétségbeesés vett rajta erőt. És ezen teher alatt kimerült ereje: a hitetlen nem hitt többé hitetlenségeiben. Ugy támo lygott, mint az ittas sötét éjjelen, meg-megbotlott a régi tagadásokon, a tegnap fájdalmain.

Atyját, az anyagiság apostolát is látta meghalni; de akkor a nyílt sírfeneketlen mélysége előtt nem ragadá meg a széldülés; és most egész énje összeborzadt azon örvény szélénél, a

melybe hitvesével az ő jobb fele is eltűnt.

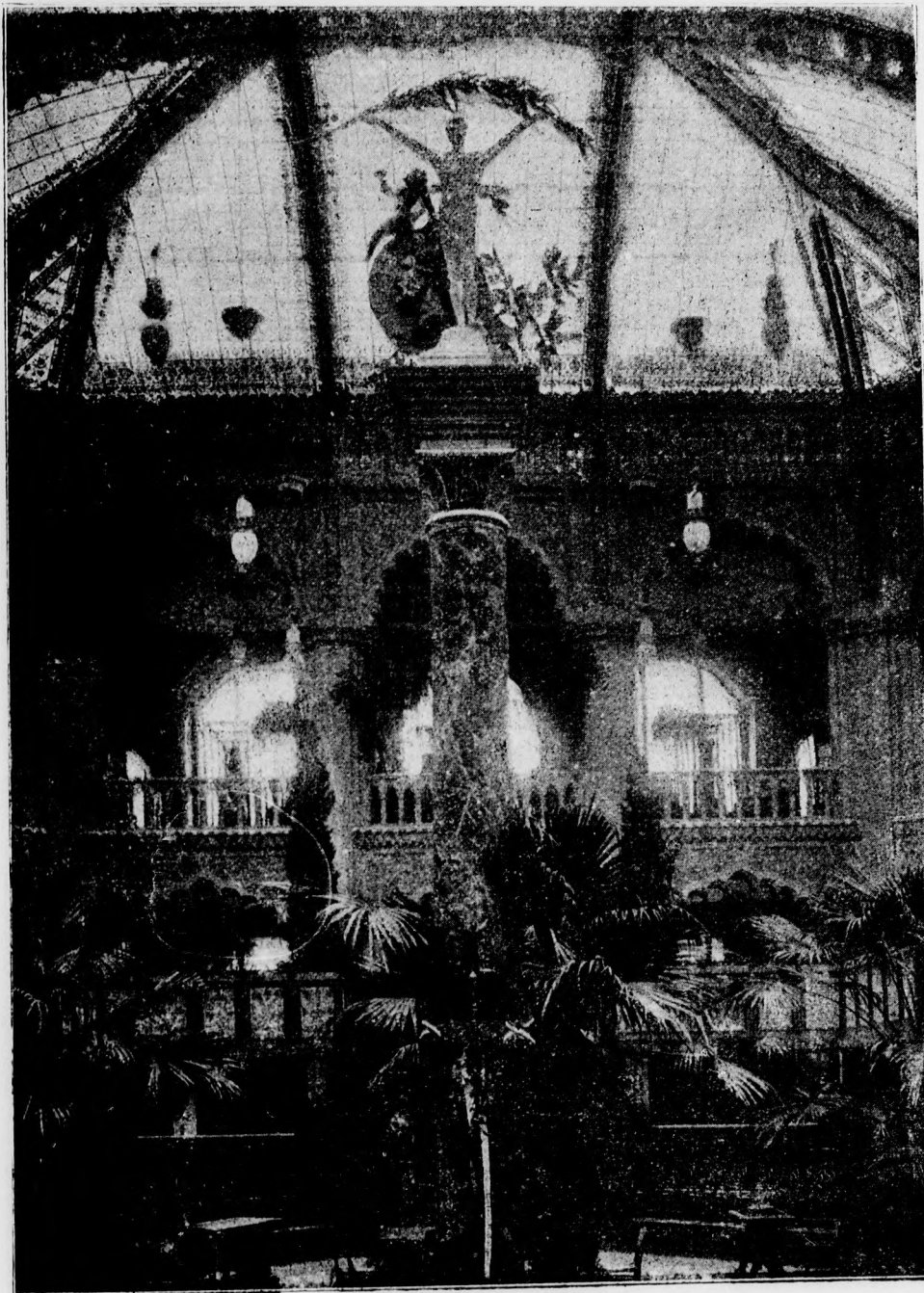
Mert énjének egy része elvándorolt a semmibe, vagy fölszállott az örökkévalóságba.

Örökkévalóság?... Mily örökkévalóság?

Van-e benne csak egy sugár is, mely fölvilágosítaná, melegitené őt?

Talán.

Ha azonban ily gondolatai támadtak, rögtön megmozdult benne a tagadó szellem: „Gyáva! Meglágyulsz a szenvedésekre, el akarod altatni, hamis reményeket kovácsolni belőle, hogy ismét visszanyerjed nyugalmaidat.”

Az iparművészeti csarnok diszitése a Lotz-ünnepély alatt.

És azután fölemelé gondnehéz fejét, közönyösen elébbemenve a végzetnek; mosolyogva saját pillanatnyi gyöngeségén, büszkének érezé magát, hogy ellene állhat a szenvedésnek és a hangnak, mely a föld mélyéből a lélek halhatatlanságát védelmezi.

Őszintén esodálkozott önmagán s nagynak érezé magát. Ő neki, a győzőnek, a saját lelke elleni harcában mégis csak többnek kellett lennie, mint embertársainak. Többnek.

De minek?

És e kérdés mind nagyobbra nőtt előtte és mérsekelé a maga iránti lelkesedést. Esméjének eredete nem volt világos előtte. Különös, megmagyarázhatatlan kéjelmetlenség fogta el, és formaszerű lázba esett.

Szenvedni, kétkedni, kétségbeesni — lásd, ez az egyháromságu végzet a földön.

Az istenfélő hit; melyet egykor bárgyu előítéletnek jelölt, mégis csak jobb vezető volt talán azon göröngyös, tövises ösvényen, melynek neve: élet.

És ő neki nincs hite, mert semmiféle nem akar. Mire is?

Nem volt-e becsületes ember? Nem elég erős-e kötelességeire? Tévely-e elmélete, valótlan-ság-e elve? — — — Jó! De hát mit bizonyít az?

Csend honolt az üres házban, e lelki harc ünnepélyességét növelve. Ablakából meghallhatta a mezők halk susogását, a lombok zörgését, a bogarak dongását, zümmögését, a madarak énekét: ezen édes, a napfényben, vagy a hold világító sugaraiban fénylő természetnek halk bölesődalát.

E nagy, nyitott könyv uj, ismeretlen nyelven különös dolgokról beszélt neki.

— Mit használ a bölcsesség, a természetnek egyszerű és mégis oly hatalmas nyilatkozása, mit az egyes nap rendszeres csodái mellett?

— Természet!...Csoda!...Mik e szavak? Mit jelentenek azok?

Henry visszatartózkodással követé sógorának lelki harcát. Nem avatkozott bele, saját erős, keresztényi hite azt parancsolá, hogy bevárja a harc kimenetelét, melynek fájdalmait nagyon is sejté.

Lucien hallgatagsága ellentétben állott egykori szokásaival. Jalnosse azonban tisztelé e szótalanságot.

Tavernelle láthatólag fogyott. A magány, fájdalom és gond megrendítették egészségét.

Bertha megijedt.

Minden képzelhető eszközt felhasznált, hogy fivérért elvonja magányából. Nem sikerült.

— Helytelenül cselekszel — mondá neki Henry — hagyd őt; bizzál a gondviselésben. Talán az élet nyugalma követendi e szenvedéseket.

Bertha nem ellenkezett, de szomorú lett.

— Mit tapasztal fivéremen? — kérdezé Baren-courtot, ki megérkezve Pontalnuvebe, Lucient is meglátogatá.

— A változás megrendítő.

— Nemde?

— Segény Lucien!

— Oh, oly szerencsétlen vagyok. Henry nem érti azt; ő egyforma erős a szerencsében, mint a szerencsétlenségben.

— És azt hiszi, hogy mások is így vannak?

— Ugy van és Lucien gyenge. Ismerem. Ő belehal!

— Az idő — szólt Pál fátyolozott hangon — lassan eloszlatja a fájdalmat.

Bertha fejét rázta.

— Csakhogy az embereknek is segíteniök kell mellette.

A kastély esengetyüje ebédre szólított. Bertha ég felé emelé a gyöngéd, kék szemeket és ismételé: — Belehal!

Barencourt megrázkódott, e szempár zavarttá tevő, e fájdalomtól barázdált homlok megtöré. Az elmúlt időre gondolt, a midőn minden reményét az asszonyra helyezé, aki most boldogtalan. És az idő, a nagy orvos, — a melyre utalt — visszahagyott még szívében egy édesen fájdalmas érzetet, a mely még most is emészté.

Odaadó, tisztelő barátja maradt annak, a ki egykor megvetette. Azon kincsek szívében, a melyeket egykor a szeretett lénynek akart áldozni, még mindig ott nyugodtak tudatlanul s csak az alkalomra vártak, hogy felszínre jöjjenek.

* * *

A következő napon Jalnosse meglepetten értesült arról, hogy Barencourt, barátját, Tavernellét magával viszi Párisba.

Egy tekintet a ragyogó könyfátyol alól volt a köszönet, melylyet Berta, Barencourtot megajándékozá. Ez is elég volt. Dusan jutalmazva érzé magát.

Tavernelle tíz év óta nem volt Párisban. Valódi örömmel, a gyönyör bizonyos nemével kereste fel újból egykori szórakozásainak zajos helyeit. És a párisi élet zürzavara valóban megtette hatását. Lucien, bár még mindig gondolt a villámcsapásra, mely a boldogság közepette fölijeszté és lesujtá; de inkább csak az erős csapásnak távoli visszhangja volt az, mi füleiben megcsendült.

Claire halála által félig feldult élete lassan-lassan újból fölépült. A fájdalom, az égiek e szomorú hírnöke, alább hagyott, egy rángatózó, de nem szét-tépett szívet hagyott hátra. A halott emléke lassan ködbe borult. S a mint tünedeztek ez emlékezetek, úgy tűnt vissza a lelki béke.

A harcnak vége lett. A kételyek szétoszlottak. Kétely! Mily joggal? Nem volt-e győztes a harcban, a melynél semmiféle földi hatalom nem volt segítségére?

Élete? Be van fejezve. Nem fog újból előlről kezdődni. A boldogság nagyon is magas árt kíván; örömei nem kárpótolják a veszteséget. Megtanulta ismerni, mit tesz az: szenvedni. Annak nem teszi ki tovább magát.

De ha életének ösvényét nem is világítá be többé a szerelem, mégis megmaradt számára az emlékezés. A magányos jövő nem rettenteté többé el...

— Menjünk — szólt egy este Barencourtoz — a természet megtette kötelességét. Gyógyítva vagyok, ismét a régi.

— Már? Nos jó! Isten veled!

— Egyedül hagysz menni?

— Kénytelen vagyok. Nem vagyok szabad.

— Igen, a hivatalos rabszolgaság!

— Igen, ugyanaz.

— Egy férfi, mint te, azon iga alatt!

— Izlés dolga.

— Nem. Szokás dolga. A kinek vagyona van, mint neked, annak szabad fittyet hánynia a kormánynak. Lásd csak; még egy oly szegény ördög is, mint én, segíthet magán — libéria nélkül.

— Az egyenruháról beszélsz?

— Bolondok libériája, semmi más! És te így nyugodtan élhetnél?!

— Nem találom, hogy sajnálatraméltó volnék.

— Ej, Pál, lásd, ellenemre van, ha szolgálatban látlak.

— A haza szolgálataiban!
 — Ismerjük e szölamokat. Ne játszunk a szavakkal. Az üdv 1866. évében a haza az uralkodó és ez a Cäsar.

Tavernelle sohasem említé a császárt, hanem megvetőleg, kicsinylőleg mindig csak a Cäsart említé.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Miről beszélhetnék, miről cseveghetnék most véled kedves olvasóm. tavaszról, napsugárról, életerőről, igen ezekről és legméltóbban, mindent egybefoglalva zengek ezekről, ebben a két szóban: márczius idusa! Tavasz, napsugár, életerő duzzad ezen a napon a magyar szivben és a szivet eltöltő lelkesedés tombolva tör ki ma is, sőt ma e nagy nap félszázados évfordulóján leginkább. Ma is, mint minden évben, az ifjuság veszi át 1848 ifjuságának örökét; ma is, mint minden évben éghez emelt három ujjal esküszik, hogy azt, amit elődei kivívtak, ha másképp nem lehet, még vére árán is megvédelmezi.

A magyar diákok — a magyar egyetemi ifjak összejöttek Budapesten, hogy méltóképp üljék meg márczius 15-ikét. Az új városháza nagy terme szorongásig megtelt, a karzat a szakadásig tömve volt, s méltóképen volt képviselve ez örömmünnepen a szépnem is.

Herczeg Mihály rektor megnyitotta a kongresszust és lelkisítő szözatot intézett az ifjusághoz.

Herczeg Mihály rektor beszéde után még zugott a taps, mikor Jókai Mór fölegyenesedett az elnöki emelvényen. Már ekkor újra kitört az éljenriadal s Jókai elboruló, könyes szemmel tekintett körül a teremben, a honnan feléje ezernyi kéz integetett. Az ifjuság s a nők fölálltak a padokban s nem akart szünni a kendőlobogtatás.

Jókai végre nagynehezen szóhoz jut s elmondja szép ünnepi beszédét, mely így hangzik:

Jókai Mór beszéde.

Lelkem fiai!

Sokáig válogattam benne, minő megszólítással kezdjem a Hozzáatok intézett üdvözölő szömat.

Elöttem volt a nagy angol tudós schémája, ki mint az oxfordi egyetem rektora, az egybegyült diáksereget a veni sancte után ezzel a megszólítással czimezte: „Uraim, mylordok, érsekek, püspökök, lelkipásztorok, lordmayorok, aldermanok, mérnökök, tábornokok, doktorok, Bathrend, térdszalagrend lovagjai, hajóskapitányok, admirálok, világesalók, naplopók, utonállók! Igenis, mind ezek válhatnak belőletek, a szerint, amint magatokat viselni fogjátok.“ — Azonban én utánozni még a nagy embereket sem szeretem.

Van egy rátok alkalmazott régi kifejezésem, a melyben a magyar fiatalságot elneveztem aczél-fiatalságnak. Más nemzeteknek van arany fiatalságuk (jeunesse dorée), kik arra büszkék, mi magyarok büszkébbek vagyunk az aczél-fiatalságunkra. Azonban én ismételni saját magamat sem szeretem.

Nekem jogom van, titeket lelkem fiaimnak szólítani, mert a saját lelkemet látom bennetek ezerszeresen sokszorozódni. (Éljenzés.)

Ugyanazt a dicső fiatalságot látom magam előtt most, a ki ötven év előtt engem és kortársaimat, az akkori írókat, körülvevett; csak a számotok szaporodott meg: ahány százan voltatok akkor, annyi ezren vagytok most.

S ugyanazt a szent szözatot hallom ezerszeresen visszhangzani ajkaitokról most, a mit elődeitektől hallottam égnék és földnek hirdettetni: „Szabadság, egyenlőség, testvériség!“

Ez a hármas jelszó volt az a bibliai mustármag, melyből Magyarország ezédrusfája felnőtt, és még egyre növekedik.

E hármas jelszóban van Magyarország lételének alapja, a magyar nemzet hatalmának joga kifejezve. Ezek a vezéreszmék tesznek egy nemzetet hadban erőssé, békében boldoggá. S a ki e három eszme közül egyet eldob magától, a másik kettőt is elvesziti. Ezt a hármas varázsigt őrzi a mi alkotmányunk frígládája.

A magyar tanuló fiatalság, nemzeti műveltségünk élő kifejezése, ivadékról ivadékra híven megörizte elődeinek ezt a frígládáját. Soha, semmi szenvedély, semmi kényszer, semmi érdek nem bírta a magyar tanuló fiatalságot eltántorítani. A frígládát elvehették tőlünk, de a benne eizárt kincseket nem kobozhatták el.

Pedig sok megpróbáltatást kellett fiatalságunknak kiállania. Ot évtizeden át figyelem aggodalommal, láttam örömmel, mint váltja fel egyik ifju nemzedék a másikat. Mindig ugyanaz a

szellem maradt meg: egy ivadék a másiknak adta át örökségül. És most az ötödik évtizedben ugyanezen oltár előtt látom áldozni hazám tanuló fiatalságát: ugyanazon jelszavas zászlókat lobogtatni kezében.

Szorongó szívvvel szemléljük, közelben és távolban, hogy foszlanak le másutt rongyokban e dicsőséges zászlók! Hogy áldozzák fel a szabadságot a bosszuért, az egyenlőséget a kiválóságért, a testvériséget a gyűlöletért más nagy nemzetek fiai. S a legjobb fiai: a muzsák tábora! Hogy készülnek testvérgyilkos harcra, mely saját hazájukat megbénítja, alkotmányukat megrendíti, hogy vezetnek népfajt, felekezetet, politikai pártokat irtó küzdelemre épen azok, kiknek azért van adva a kezükbe a fáklya, a tudás fáklyája, hogy nemzetünk előtt a hazaszeretet, a békeszeretet helyes utját megvilágosítsák, de nem, hogy gyujtogassanak vele!

Hála a magyarok Istenének, hogy ez a ragály nem fertöztette meg a magyar ifjak lelkét.

Ti megmaradtatok a szabadság, egyenlőség, testvériség híveinek; s a magyar tudományos egyetem fiatalsága adott magasztos példát a saját keblében létrehozott békeszövettséggel az egész művelt világ fiatalságának, példát arra, hogyan lehet bölcs mérséklettel, testvéri indulattal, a közös haza szabadságszeretetével, egymással ellenkező felfogásokat kibékíteni.

Ez az 1848. márczius 15-ikének a szelleme. Így tettek a ti elődeitek, az én kortársaim; egyenlővé tették az embert, magukhoz ölelték a testvért s midőn a szabadságot kellett küzdeni, az egyenlővé tett honfi, a felkarolt testvér, együtt harezolt velünk a szabadság ellenségei ellen.

És még ma is „in hoc signo vinces!“

Ezt az ötven év előtt a ti elődeiteknek átadott lelkemet látom én Ti Bennetek föléledve s mindazoknak a lelkét, akik akkor velem együtt voltak: Petőfiét s az ő tizeitét.

Azok már megtértek Istenhez, ki nekem engedte, a legutolsónak, hogy az ő nevükben is üdvözöljelek Titeket, lelkemnek fiai. (Hosszas éljenzés és taps.)

„Legyetek boldogok a boldog hazában!“

„Szabadok a szabad hazában!“

„Erősek és becsületesek az erős és becsületes magyar nemzetben!“

A beszéd befejeztével perczekig éljenztek és tapsolták az ősz költőt, ki alig volt képes megköszönni a minden oldalról jövő lelkes ovációkat.

Az éljenzés és taps lecsillapultával felállott a diszmagyar ruhás Komáromi Zoltán s nagy hatással szavalta el Ábrányi Emilnek „Márczius tizenötödikén“ czimű, ez alkalomra irt gyönyörű költeményét, melyet egész terjedelemben közlünk:

Mikor Árpád népe hódításra indult,
 Gyors volt és hatalmas, mint a zivatar:
 Vert hadak remegték és minden oromra
 Diadal zászlóját tűzte a magyar!
 A világ nem látott nagyszerűbb csatákat,
 Mint a hogy villám tördeli a fákat,
 Népek dőltek össze, hova kardjuk vágott
 Es meghódították az egész országot!

Emlékezettek rá, hogy most ötven éve
 Népünk újra harezelt márczius idusán,
 S ez a harez még szentebb, még fenségebb volt,
 Mert vér nem ömlött ki a remek tusán.
 A kik akkor hozzá láng-ajakkal szóltak,
 Fegyvertelen eszmék katonái voltak,
 Am azzal a tüzzel, mely lelkükben égott:
 Ok meghódították az emberiséget!

Márczius szent napja! minden ünnepek közt
 Legtöbb áhitattal téged áldalak!
 Akkor a szabadság tisztító tüzeben
 Kiveszett e népből minden rút salak,
 Zugokat nem vett el zsarnoki szeszélylyel,
 Inkább a magát osztozotta széjjel,
 Mint az, aki bennünket megváltott:
 Soha még szabadság nem volt olyan áldott!

Márczius szent napja! Mikor önmagunkat
 Testvéreké tettél — óh bölcs szeretet!
 Minket is a népek testvéreül fogadtak,
 Európa büszkén a szívébe vett,
 Nagy lelkünket látva, átérezte mélyen:
 „Ez a nemzet méltó, hogy közöttünk éljen!“
 Később a bukásban megsiratta gyászunk!
 S várta szívrepesve új feltámadásunk!

Márczius szent napja! Te neked köszönjük,
 Hogy a szép magyar név újra tündökölt!
 Te neked köszönjük, hogy komor Kárpától
 Nyájas Adriáig még magyar e föld!
 Te neked köszönjük, hogy töretlen épen,
 Részt veszünk a munka roppant versenyében,
 Te tanítottál meg, te nemes, te drága
 Fenkölt szeretetre, büszke szabadságra!

Oh fogadd föl kérlek nagy szent esküvés-el,
 Fél százados ünnep fényes idusán,
 Hogy a mire téged ez a nap tanított,
 Követed, megtartod, szép magyar hazám!
 Mert ha így eszelekszel: sors le nem igazhat,
 Szolgáddá szegődik minden újabb század,
 Egyre több nagysággal ékesít föl téged
 S élni fogsz örökké! Nem lesz soha véged!

A szavallatot lelkes éljenzés és taps követte.

Madarász József tartott ezután még lelkesítő beszédet, mely az egész hallgatóságot könyekig meghatotta. Szavai oly tüze gyújtották a fiatalságot, hogy a képviselők e Nesztorát a vállaikon vitték az utcára!

És úgy látszott: megiffodnak az aggok, s az ifjuság a tettek férfikorába lép!

Nemzetem szép ünnepe Te!

Márczius 15-ike!

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A tubarózsa nevelése. Tavasszal ültetjük oly cserepekbe, melyekbe 2 rész pázsitföld, 1 rész harasztföld, 1 rész hangyaföld, s egy-két marék csontliszt kis faszénnel és homokkal van elkeverve. Tartsuk hideg szekrényen és csak néhány nap múlva öntözzük egy keveset. A gyökeret hajtott növényt lassankint levegőhöz szoktatjuk. A napsugár ellen védeni kell és a nyár folyamán gyakrabban öntözni. Szeptemberben a tubarózsát hidegházba kell tenni 5-6 R^o hőmérsékbe. *Kertész.*

KÉPEINKHEZ.

Stefánia özvegy trónörökösne. Most az ég ismét mosolyog, mert elvette fejünk fölül azt a fenyegető vést, mely egy dinasztiahoz legközelebb álló és egyik legrokonszenvesebb alakot, Stefánia özvegy trónörökösne-t fenyegette. Közel állott a halálhoz, már-már kinyújtotta érte sovány, csontos kezét, de nemzetünk imája utat talált az éghez és visszakönyörögte az életnek azt, aki annyi csapást tűrt már el. Balatonunkon, Abbáziában ismét látjuk, majd azt az örökké mosolygó arezot, azt a kedves alakot, melyet a sorscsapás oly korán sujtott és annyi szép reményektől fosztott meg. Ha valamelyik festőnek eszébe jutna a mosolygó fájdalmát vászonra vetni, csak Stefánia özvegy trónörökösne-t kellene lefestenie. Gyorsan jött a betegsége, szinte meglepte az egész világot, a tüdőgyulladás oly hirtelen fejlődött ki, majdnem végzetessé vált nagyságában, hogy az embereknek a meglepetés szinte szavát vette, de amily gyorsan jött, hála az égnek, oly gyorsan el is múlt a baj, s ma már tul van minden veszélyen.

Révi Aurélie. Az „Ezer év“ Czinka Panna szerepében lépett fel és úgy kitűnő színjátéka, mint remek hegedűjátéka szinte elragadta a közönséget, mikor a magyar daloknak azt a bűvös, bájos, szívhez szóló és vértbizsergető remekét eljátszotta. Révi Aurélie Káldi tanítványa s mesterétől nemcsak a hangtechnikáját, hanem azt az érzést is elsajátította, mely nélkül a magyar dalok is izület, zamatjukat veszítik.

Gyümölcsoltó Boldogasszony. A katolikus világ első ünnepei közé tartozik a gyümölcsoltó boldog Asszony napja. A tavasz kezdete, mikor a fák rügyei már kipattanóban vannak, a tél utolsó nyomai is elenyésznek. A symbolisztikus kifejezésekre hajló katolicizmus, mint minden áldást, a gyümölcsfák termő erejét is felülről várja, s ezzel az ünneppel gyümölcsfáit mintegy Boldogasszony oltalmába ajánlja, azok oltását e naphoz, vagy e nap idejéhez köti, s azért szenteli ezt a napot, márczius 25-ikét a Gyümölcsoltó Boldogasszonynak.

Lotz Károly. Az elmúlt héten a magyar művészvilág is ünnepet ült. Lotz Károly, a magyar képzőművészet egyik legki valóbb alakjának jubileumát ülte meg a társadalom közreműködése mellett. Az ünnepélyt az újonnan épített iparművészeti csarnokban tartották meg és védnöknője Izabella kir. hercegnő volt. A nagy kupola csarnokban művészi kivitellű oszlopot állítottak fel a művész tanítványai, melynek tetején Lotz arczépe fölé a géniusz emelt palmaágat. Lotz a béke festője, művei a békés munkálkodást tüntetik fel, sőt a hol harcizasabb jeleneteket ábrázol, az is mintegy szónoklat a béke mellett. Freskói a muzeum és az akadémia vagy egyéb középületeink falain, oly művészi tudást árulnak el, oly nagy nevet biztosítanak Lotznak az e téren működő festők között, hogy őszintén kívánjuk, miszerint a magyar művészet dicsőségére még számos évig tartsa meg az ég.

VEGYESEK.

A jövő hét naptára:

Nap	Márczius	Kath. és prot. napt.	Görög-Orosz napt.
21	Hétfő	Benedek	9. Szeb. 40 vért.
22	Kedd	Oktávián	10. Kodr. és tsa
23	Szerda	Frumencz	11. Sofron
24	Csütörtök	Gábor	12. Teofánész
25	Péntek	Gyüm. o. Bold. A.	13. Nicefor pk.
26	Szombat	Manó vértanu	14. Benedek
27	Vasárnap	B. Judica Ru.	15. D 4 Agáp v.

Ne tessék csokolózni! Nem azért adjuk ezt a tanácsot, mintha azt akarnók, hogy kövesse is valaki, hiszen úgy sem fogja követni senkiesem. De az orvosok azt mondják, hogy a csokolózás veszélyes. Természetesen a bacillusok idéznek elő a veszélyt, ime, most a bacillusokra való hivatkozással még a csokolózást is be szeretnék tiltani az orvosok! Azt mondják, hogy minden csók, minden szerelmeskedés rendkívül veszedelmes bacillusokat plántál át egyik emberről a másikra. Egy másik tudós e gonosz bacillusok létezését ugyan nem tagadja, de véleménye már megnyugtatóbb, sőt örvendetes. Szerinte nem hogy veszedelmes lenne a csokolózás, hanem ellenkezőleg nagyon egészséges, mivel ajakról-ajakra millió meg millió bacillusok vándorol át, amelyek elősegítik az — emésztést. Így tehát Romeo, mikor számtalan csókot lehet Julia ajakára, — az emésztését javította.

Arany az oceánban. Már rég sejtették, hogy a tenger-víz aranytartalmu. Most egy angol tudós, a Liversidge lelkiismeretes vizsgálataival földerítette az igazságot. Kimutatta, hogy egy tonna tengervíz 0.03—0.06 gramm aranyat tartalmaz, a mi egy köbmérföld tengervízre nézve 130—160 tonna aranyat tesz ki. Nyilvánvaló, hogy az aranyat mosó folyók hordták a tengerbe az értékes fémet.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Okoskodó. Dilemma, mikor két erkölcsi törvény keresztezi egymást, s bármelyiket választjuk, megsértjük vele a másikat. Pl. dilemmába kerül az az ór, kire a háboruban egy puskaporos torony őrzését bízták, melyet az apja fel akar robbantani. Az ór kötelessége a toronyt, ha másképp nem lehet, atyja lelővásával is megvédeni. Ez a kötelesség törvénye, a természet törvénye azonban tiltja, hogy akár csak kezét is fölemelje atyja ellen, nehogy lelője. Az ilyen dilemmák a tragoediák alapjai, mert mindenképen bűnbe sodorják a hőst, kinek ennek folytán buknia kell. Egész más a szarvas okoskodás. Ez az okoskodásnak az a neme, mikor több eshetőséget állítunk fel olyképen, hogy a következmény a javunkra szolgáljon. Pl. Amru, Omár kalifának hadvezére elfoglalta Alexandriát, s mikor kérdezték: mi történjék a nagyhirű — állítólag 200.000 kötetből álló — könyvtárral, így felelt: „Vagy az van a könyvekben, a mi a korábban, s ekkor fölöslegesek, vagy más van bennük, mint a korábban s akkor veszedelmesek. El kell égetni őket.“ Ebből láthatja, hogy dilemma, s szarvasokoskodás nem egy és ugyanaz. — **Ifj. Brájer László** urnak. Nősülhet, de csak honvédelmi miniszteri engedéllyel, kérvényét a szolgabíró-ság utján kell benyújtani. Az engedély megadása feltételekhez van kötve. A szolgabíró-ság különben bővebb felvilágosítással szolgál. — **Rózsa.** Az idyllszerűséget tülhajtja, valószínűtlen. — **R. M. J.** — **K. J.** A szőrejtvénynek szabatos versformában kell írva lenni, ez sántikál, de meg el is késett. — **S. J.** Vers és próza közléseért nem kell fizetnie, ha jók; ha rosszak, még ha fizet sem közöljük. A bélyegeket más eladják és az ára rendeltetési helyére jut. — **E. L.** Azért lett megrövidítve, mert tulságos hosszú volt — és folyton nagyon sok közlemény vár sorra. — **S. L.** Nem eléggé sikerült a monolog. — **E. N. S.** A külalagnak sok a hibája. — **Jámborné Székely Lilla** urnőnek. Köszönjük, majd sorát ejtjük. — **P. Ujhelyi Ilonka** urhölgynek. Bizony kár értük, de hát mit tegyünk, ha fölpanban nincs hely! — **Cs. D. D. E.** Még nem jelenhetett meg, de azt sem tudjuk előre megmondani, hogy mikor kerül reá a sor. — **Buday Sándorné** urnőnek. Egy kötet lehet csak. — Igen. **R. J.** Csak a rimekre nagyobb gondot fordítana, a gondolat mindenikben jó! — **Hármunk közül ki volt oka,** nagyon sovány történetke; a másik jobb, azt közöljük majd. — **(Edelweis**“ ezimet nem akarunk használni, az német! Sziveskedjék talán más álnevet választani!) Több kézirat-ról a jövő számban; névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FARAGÓ SIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.